

Vitenskapskomiteen for mat og miljø
Postboks 222 Skøyen

0213 Oslo

Din ref:
Vår ref: 2024/135132
Dato: 18.06.2024
Org.no: 985 399 077

BESTILLING TIL VKM OM BOVIN TUBERKULOSE

Bakgrunn for saken

Etter flere tiår uten bovin tuberkulose i Norge, ble sykdommen igjen påvist i 2022, og det er lagt ned mye ressurser for å prøve å utrydde den.

Med bovin tuberkulose menes her tuberkulose forårsaket av *Mycobacterium bovis*. Bovin tuberkulose er en kategori B-sykdom i EU, og det er derfor krav om obligatorisk utryddelse i henhold til Animal Health Law. Det er stor variasjon i forekomst av sykdommen i europeiske land. Norge har offisiell fristatus basert på lang historisk frihet. Norge overvåker forekomst av bovin tuberkulose gjennom meldeplikt og kjøttkontroll, i tillegg er det helseovervåkingskrav ved import og innførsel, samt testing på avlsstasjoner. I november 2022 ble det påvist bovin tuberkulose for første gang siden 1986. Det er per i dag påvist smitte i ett storfeanlegg. Ytterligere to anlegg med epidemiologisk forbindelse er definert som påvist basert på immunologiske tester. Smittekilde er fortsatt ukjent.

Bovin tuberkulose har flere reservoararter, og smitte fra mennesker til dyr er beskrevet. Videre kan bovin tuberkulose ha begrenset smittsomhet og har lang inkubasjonstid og diagnostiske virkemidler med begrenset prestasjon. Forekomst av smitte kan derfor være utfordrende både å detektere og bekjempe.

Oppdrag/mandat

Mattilsynet ønsker en risikovurdering av introduksjonsveier for *Mycobacterium bovis* til Norge og norsk dyrehold, samt en vurdering av kritiske risikofaktorer når det gjelder deteksjon, smittespredning og etablering av bovin tuberkulose i norsk storfepopulasjon eller hos andre, norske reservoararter for å få et generelt kunnskapsgrunnlag som kan brukes i forskjellige scenarioer.

Mattilsynet ber VKM om å gjøre følgende:

1. Vurdere risiko for introduksjon av smitte til Norge i dag med utgangspunkt i forflytning av levende dyr, vektorer (for eksempel næringsmidler, fôr, utstyr og kjøretøy) og mennesker.
2. Vurdere risiko for spredning av smitte til mennesker og dyr etter introduksjon til Norge via forflytning av levende dyr, vektorer (for eksempel næringsmidler, fôr, utstyr og kjøretøy) og mennesker.
3. Vurdere risiko for etablering av reservoar i norsk dyrehold og i vill fauna.
4. Beskrive risikoreduserende tiltak for punktene over. Diagnostiske muligheter for påvisning av smitte ønskes også beskrevet.

Data, rapporter, regelverk mm.

Link til OK-rapporter:

[https://eur-lex. EU 2020 689](https://eur-lex.europa.eu/lexuri/ui.do?uri=CELEX:32020R0689)

<https://www.visavet.es/bovinetuberculosis/databases/bt-protocols.php>

<https://www.visavet.es/bovinetuberculosis/bovine-tb/eradication.php>

[Tuberculosis Disease Network \(europa.eu\)](http://www.euro.who.int/en/about-us/partners/tuberculosis-disease-network)

<https://www.woah.org/en/what-we-do/standards/observatory/implementation-of-standards-the-observatory-annual-report/>

<https://www.gov.uk/environment/bovine-tuberculosis>

Betingelser

Tidsramme

Frist: 28. februar 2025

Språk

Rapporten skal være på engelsk, med et fylldig norsk sammendrag.

Kontaktpersoner i Mattilsynet

Kari Bryhni, Mattilsynet

Julie Enebo Grimstad

Anita Haug Haaland

Lars Erik Lundblad Rondestveit

Med vennlig hilsen

Anne Marie Jahr

seksjonssjef

Mattilsynet, Hovedkontoret, seksjon dyrehold